

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2025/26:SfU22

Inhibition av verkställigheten – en ny ordning för vissa utlänningar vid tillfälliga verkställighetshinder

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i bl.a. utlänningslagen. Förslagen innebär bl.a. att verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning skjuts upp (inhiberas) i stället för att vissa utlänningar beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd när det finns ett hinder som inte är bestående mot verkställighet. Det ska gälla bl.a. en utlänning som utgör ett säkerhetshot enligt utlänningslagen eller som har utvisats på grund av brott. En utlänning får vidare åläggas anmälningsskyldighet och samtidigt förbjudas att lämna ett vistelseområde (områdesbegränsning). Den som bryter mot en anmälningsskyldighet eller en områdesbegränsning kan dömas till fängelse i högst ett år. Utlänningen ska tilldelas en boendeplats på ett av Migrationsverkets boenden och ska som huvudregel bo enbart där för att ha rätt till ekonomiskt bistånd. Utlänningens rätt att arbeta och tillgång till välfärdsförmåner ska begränsas vid inhibition av verkställigheten. Syftet är att skapa förutsättningar för ett effektivare återvändandearbete och att stärka statens förmåga att hantera individer som utgör ett hot mot den allmänna ordningen eller säkerheten och som under viss tid inte kan avlägsnas från landet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2026.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns fyra reservationer (V, C, MP) och ett särskilt yttrande (S).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:145 Inhibition av verkställigheten – en ny ordning för vissa utlänningar vid tillfälliga verkställighetshinder.

Åtta yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet5

Utskottets överväganden6

 Inhibition av verkställigheten - en ny ordning för vissa utlänningar
 vid tillfälliga verkställighetshinder6

 Utskottets ställningstagande.....11

Reservationer16

 1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (V, MP)16

 2. Översyn, punkt 2 (V, MP)16

 3. Boendekrav, punkt 3 (V, MP)17

 4. Uppföljning, punkt 4 (C)18

Särskilt yttrande.....19

 Regeringens lagförslag, punkt 1 (S)19

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag20

 Propositionen20

 Följdmotionerna20

Bilaga 2

Regeringens lagförslag22

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om bistånd till vissa utlännningar vid inhibition av verkställighet,

2. lag om ändring i socialförsäkringsbalken,

3. lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade,

4. lag om ändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.,

5. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),

6. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716),

7. lag om ändring i lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.,

8. lag om ändring i skollagen (2010:800),

9. lag om ändring i lagen (2025:729) om ändring i skollagen (2010:800),

10. lag om ändring i lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare,

11. lag om ändring i socialtjänstlagen (2025:400).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:145 punkterna 1–11 och avslår motionerna

2025/26:3928 av Tony Haddou m.fl. (V) yrkande 1 och

2025/26:3930 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 1.

Reservation 1 (V, MP)

2. Översyn

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:3928 av Tony Haddou m.fl. (V) yrkandena 2 och 3 samt

2025/26:3930 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkandena 2 och 4.

Reservation 2 (V, MP)

3. Boendekrav

Riksdagen avslår motion

2025/26:3930 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 3.

Reservation 3 (V, MP)

4. Uppföljning

Riksdagen avslår motion

2025/26:3925 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C).

Reservation 4 (C)

Stockholm den 14 april 2026

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Viktor Wärnick

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Viktor Wärnick (M), Tony Haddou (V), Ida Karkiainen (S), Sanne Lennström (S), Ulrika Heindorff (M), Åsa Eriksson (S), Daniel Persson (SD), Ola Möller (S), Magnus Resare (M), Ingemar Kihlström (KD), Nima Gholam Ali Pour (SD), Patrik Karlson (L), Erik Hellsborn (SD), Leonid Yurkovskiy (SD), Inga-Lill Sjöblom (S), Niels Paarup-Petersen (C) och Annika Hirvonen (MP).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2025/26:145.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslagen har granskats av Lagrådet.

Tre motioner har väckts med anledning av propositionen. Förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Inhibition av verkställigheten - en ny ordning för vissa utlännningar vid tillfälliga verkställighetshinder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i bl.a. utlänningslagen. Förslagen innebär bl.a. att verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning skjuts upp (inhiberas) i stället för att vissa utlännningar beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd när det finns ett hinder som inte är bestående mot verkställighet. Det ska gälla bl.a. en utlänning som utgör ett säkerhetshot enligt utlänningslagen eller som har utvisats på grund av brott. En utlänning får vidare åläggas anmälningsskyldighet och samtidigt förbjudas att lämna ett vistelseområde (områdesbegränsning). Därmed avslår riksdagen motionsyrkanden om att avslå propositionen.

Riksdagen avslår också motionsyrkanden om en översyn, en uppföljning och boendekrav.

Jämför reservation 1 (V, MP), 2 (V, MP), 3 (V, MP) och 4 (C) samt det särskilda yttrandet (S).

Propositionen

Inhibition av verkställigheten för vissa utlännningar

En utlänning som uppehåller sig i Sverige men som av olika skäl inte har rätt att vistas i landet får meddelas ett beslut om avvisning eller utvisning enligt utlänningslagen (2005:716), förkortad UtL. När en fråga om avvisning eller utvisning ska prövas ska hänsyn tas till om utlännningen på grund av bestämmelser i 12 kap. UtL inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att beslutet verkställs (8 kap. 7 och 15 §§ samt 8 a kap. 3 § UtL). Ett verkställighetshinder innebär att ett avlägsnandebeslut inte får verkställas. Hindret kan t.ex. bestå i att utlännningen vid verkställighet av avlägsnandebeslutet skulle vara i fara att straffas med döden eller utsättas för tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling, eller att utlännningen riskerar att utsättas för förföljelse (12 kap. 1 och 2 §§ UtL).

I dag beviljas ofta uppehållstillstånd vid tillfälliga verkställighetshinder. Regeringen anser att det för att skapa förutsättningar för ett effektivare återvändandearbete bör införas en möjlighet att i stället skjuta upp verkställigheten vid tillfälliga verkställighetshinder. Regeringen föreslår därför att om det för vissa utlännningar finns ett hinder, som inte är bestående,

mot att ett avvisnings- eller utvisningsbeslut verkställs ska som huvudregel ett särskilt beslut om inhibition fattas, benämnt inhibition av verkställigheten. Om det finns synnerliga skäl får ett tidsbegränsat uppehållstillstånd och arbetstillstånd beviljas i stället. Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljas vid synnerliga skäl ska, för en utlänning som har utvisats på grund av brott, gälla i högst sex månader. Tillståndstiden för övriga utlänningar ska vara högst ett år. Ett beslut om avvisning eller utvisning ska inte få verkställas medan ett tidsbegränsat uppehållstillstånd gäller.

Regeringen föreslår att ett beslut om inhibition av verkställigheten ska kunna meddelas vissa person- eller ärendekategorier. Inhibition ska kunna beslutas om

- utlänningen förekommer i ett säkerhetsärende enligt utlänningslagen
- utlänningen är utesluten från att anses som flyktning eller alternativt skyddsbehövande
- utlänningen har vägrats flyktningstatusförklaring
- utlänningen har utvisats på grund av brott
- utlänningen utgör ett hot mot allmän ordning eller säkerhet eller
- det i övrigt finns särskilda omständigheter hänförliga till utlänningens levnadssätt som motiverar det.

Beslut om inhibition av verkställigheten och tidsbegränsade uppehållstillstånd vid synnerliga skäl, för en utlänning som inte har utvisats på grund av brott, ska fattas av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen. I fråga om den som har utvisats på grund av brott ska beslut om inhibition av verkställigheten och tidsbegränsade uppehållstillstånd vid synnerliga skäl fattas av en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen, efter Migrationsverkets ställningstagande i ärendet.

Ett beslut om inhibition av verkställigheten ska omprövas varje år. Beslutet ska omedelbart upphävas, om det inte längre finns skäl för beslutet.

Anmälningsskyldighet och områdesbegränsning

Enligt regeringens förslag ska en utlänning som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten få åläggas skyldighet att anmäla sig hos Migrationsverket eller hos Polismyndigheten (anmälningsskyldighet) om det finns en risk att han eller hon avviker eller på annat sätt hindrar verkställigheten.

Ett beslut om anmälningsskyldighet ska få förenas med ett förbud att lämna ett vistelseområde (områdesbegränsning). Begränsningen ska inte få avse ett mindre vistelseområde än en kommun.

En utlänning som bryter mot en anmälningsskyldighet eller en områdesbegränsning ska enligt regeringens förslag dömas till fängelse i högst ett år eller, om brottet är ringa, till böter. I ringa fall ska åtal för brott inte väckas annat än om det är motiverat från allmän synpunkt.

Också ett beslut om anmälningsskyldighet ska prövas på nytt senast inom ett år från beslutet. Beslutet ska omedelbart upphävas, helt eller delvis, om det inte längre finns skäl för beslutet.

Om det på grund av ändrade förhållanden finns skäl för det ska ett beslut om anmälningsskyldighet enligt regeringens förslag få ändras utan att grundbeslutet behöver prövas på nytt, om ändringen innebär att

- anmälningsskyldigheten ska fullgöras på annan tid eller plats
- antalet anmälningstillfällen ska minskas eller
- vistelseområdet ska utökas.

Tillfälliga lättnader av villkoren i ett beslut om anmälningsskyldighet ska få beviljas på ansökan av utlänningen, om det finns särskilda skäl.

Överklagande

Regeringen föreslår att beslut om inhibition av verkställigheten och att ålägga en utlänning anmälningsskyldighet och, i förekommande fall, områdesbegränsning ska få överklagas.

Särskilda regler om boende samt dagersättning och särskilt bidrag m.m.

Regeringen föreslår att en utlänning som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten och som inte är ett ensamkommande barn ska tilldelas en plats på ett av Migrationsverkets boenden. Om utlänningen är ett ensamkommande barn ska Migrationsverket i stället anvisa en kommun att anordna boendet. En utlänning som har egna tillgångar och som bor på ett av Migrationsverkets boenden ska betala ett skäligt belopp till Migrationsverket som ersättning för logi och mat om det ingår.

Regeringen föreslår att frågor om bistånd för en utlänning som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten ska regleras i en ny lag om bistånd till vissa utlänningar vid inhibition av verkställigheten. En utlänning som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten ska enligt regeringens förslag kunna få bistånd i form av dagersättning och särskilt bidrag. Grundläggande krav för att få sådant bistånd ska vara att utlänningen saknar egna medel, är registrerad av Migrationsverket och som huvudregel bor enbart på en tilldelad boendeplats. Kravet att utlänningen ska bo på tilldelad boendeplats för att ha rätt till dagersättning och särskilt bidrag ska inte gälla för ensamkommande barn. Det ska inte heller gälla för en utlänning som med hänsyn till sina familjeförhållanden har särskilda skäl att inte bo på en tilldelad boendeplats eller med hänsyn till sina personliga förhållanden i övrigt har synnerliga skäl att inte bo på en tilldelad boendeplats.

Dagersättningen ska få sättas ned, helt eller delvis, om utlänningen utan giltigt skäl vägrar medverka till en åtgärd som är nödvändig för att ett beslut om avvisning eller utvisning ska kunna verkställas. Om en utlänning håller sig undan så att ett beslut om avvisning eller utvisning inte kan verkställas när

verkställighetshindret upphör ska han eller hon inte ha rätt till dagsättning eller särskilt bidrag.

Enligt regeringens förslag ska en utlänning som har meddelats ett gällande beslut om inhibition av verkställigheten inte ha rätt till ekonomiskt bistånd enligt 12 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400). Utlänningen ska inte heller ha rätt till bosättningsbaserade förmåner enligt socialförsäkringsbalken. Utlänningen ska vidare inte ha rätt till insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Utlänningen ska inte heller omfattas av lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

Begränsad tillgång till hälso- och sjukvård, tandvård och utbildning

Regeringen föreslår att en utlänning som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten ska omfattas av lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. Det innebär att om utlänningen är vuxen ska han eller hon erbjudas hälso- och sjukvård samt tandvård som inte kan anstå. Om utlänningen är ett barn ska han eller hon ha tillgång till fullständig hälso- och sjukvård och tandvård på samma sätt som barn som är bosatta i landet.

Regeringen föreslår också att utlänningar som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten ska ha begränsad tillgång till utbildning. Barn som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten ska ha rätt till grundläggande utbildning. De ska dock inte omfattas av skolplikt. Utlänningar som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten ska också ha rätt till gymnasial utbildning om studierna har påbörjats innan utlänningen fyllt 18 år. Utlänningar som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten ska dock inte ha rätt att delta i kommunal vuxenutbildning (komvux).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att lagändringarna träder i kraft den 1 juni 2026.

När det gäller övergångsbestämmelser föreslås att ändringarna i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade inte ska tillämpas på beslut om insatser som fattats före ikraftträdandet. Ändringarna i skollagen om begränsningar i tillgången till utbildning ska inte gälla om utlänningen har påbörjat utbildningen före ikraftträdandet.

Konsekvenser

De kostnader som förslagen kan ge upphov till bedöms för de statliga myndigheterna rymmas inom berörda myndigheters befintliga ekonomiska ramar. Förslagen bedöms leda till minskade kostnader för kommuner och till begränsade kostnadsminskningar för regionerna. Förslagen bedöms därmed även leda till minskade kostnader för statlig ersättning till kommunerna.

Motionerna

Regeringens lagförslag

I kommittémotion 2025/26:3928 yrkar Tony Haddou m.fl. (V) avslag på propositionen (yrkande 1). Regeringens förslag innebär enligt motionärerna alltför betydande inskränkningar i enskildas mänskliga rättigheter. Inskränkningarna är inte tydligt föreskrivna i lag och öppnar därför för godtyckliga bedömningar som riskerar att drabba enskilda människor på ett oproportionerligt och rättsosäkert sätt. Regeringens förslag om att en utlänning ska kunna få verkställigheten inhiherad i stället för att få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd vid särskilda omständigheter hänförliga till utlänningens levnadssätt uppfyller inte kravet på förutsebarhet i lagstiftningen, vilket är en grundläggande princip i svensk rättsordning och en förutsättning för en rättsstat.

I kommittémotion 2025/26:3930 yrkar Annika Hirvonen m.fl. (MP) avslag på propositionen (yrkande 1). Regeringens förslag med vida och otydliga kriterier som t.ex. hot mot allmän ordning eller säkerhet samt särskilda omständigheter hänförliga till utlänningens levnadssätt medför enligt motionärerna en risk för godtyckliga bedömningar. För en rättssäker, förutsebar och enhetlig tillämpning behövs tydligare vägledning om när bestämmelsen är avsedd att tillämpas. Behovet av en så vid reglering är inte heller tydligt motiverat. Analysen av förslagets konsekvenser brister också i flera avseenden. Dessutom riskerar förslaget att utgöra en oproportionerlig bestraffning för de utlänningar som dömts för mindre allvarlig brottslighet. Vidare är frågan om förslaget leder till den effektivisering som påstås.

Översyn

I kommittémotion 2025/26:3928 av Tony Haddou m.fl. (V) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma med en översyn av förslagen på migrationsområdet i syfte att säkerställa en harmonisering med övrig berörd lagstiftning. Även i kommittémotion 2025/26:3930 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om en översyn. I kommittémotion 2025/26:3928 av Tony Haddou m.fl. (V) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma med ett nytt förslag där det tydligt framgår att endast utlänningar som har utvisats på grund av grova brott eller som bedöms utgöra en säkerhetsrisk ska kunna meddelas inhibition av verkställigheten. Motionärerna anger bl.a. att det är rimligt att inhibition av verkställigheten ska kunna meddelas om utlänningen har utvisats på grund av grova brott eller om utlänningen utgör en säkerhetsrisk, men inte med de breda och vaga formuleringar som föreslås. Även i kommittémotion 2025/26:3930 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 2 föreslås ett liknande tillkännagivande. Det är enligt motionärerna rimligt att inhibition av verkställighet beslutas när det gäller utlänningar som utvisats på grund av grova brott eller som bedöms utgöra en säkerhetsrisk, men regeringens förslag är dåligt genomarbetat.

Boendekrav

I kommittémotion 2025/26:3930 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om behovet av en fördjupad och samlad konsekvensanalys av boendekravet.

Uppföljning

I kommittémotion 2025/26:3925 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) föreslås ett tillkännagivande om en uppföljning av lagändringarna sett utifrån perspektivet om barnets bästa och barnkonventionen. Det är enligt motionärerna inte tillräckligt att i förarbetena konstatera att barnets bästa ska beaktas i enskilda fall. Det måste säkerställas att barnets bästa beaktas i enskilda fall i praktiken och att lagstiftningen inte leder till att barns rättigheter systematiskt åsidosätts.

Utskottets ställningstagande

Regeringens lagförslag

Utskottet vill inledningsvis framhålla vikten av ett effektivt återvändande-arbete för att åstadkomma en ansvarsfull och långsiktigt hållbar migrationspolitik. Det är en given utgångspunkt att en utlännings som har fått ett avlägsnandebeslut ska lämna landet så snart som möjligt. Särskilt angeläget är det att verkställighet kommer till stånd i ärenden som rör utlännings som inte har rätt att stanna i Sverige av säkerhetsskäl eller som gjort sig skyldiga till brott eller på annat sätt ägnat sig åt verksamheter eller beteenden som innebär en risk för allmän ordning eller säkerhet. I de fall det finns ett tillfälligt verkställighetshinder är det också viktigt att det går att verkställa avlägsnande-beslutet så snart hindret har upphört.

Utskottet anser i likhet med regeringen att det finns starka skäl för att införa en ordning som möjliggör att verkställigheten skjuts upp vid tillfälliga verkställighetshinder för vissa utlännings, i stället för att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas. Detta ska gälla säkerhetsärenden enligt utlänningslagen, brottsutvisade, uteslutandeärenden och vägransärenden, vid hot mot allmän ordning eller säkerhet eller vid särskilda omständigheter hänförliga till utlänningsens levnadssätt som motiverar ett beslut om inhibition av verkställigheten.

Utskottet noterar att den nuvarande ordningen där tidsbegränsade uppehållstillstånd beviljas vid tillfälliga verkställighetshinder ger utlännings rätt att vistas i Sverige under hela tillståndets giltighetstid. Det innebär att om hindret upphör kan verkställighet inte ske förrän giltighetstiden har löpt ut. Ett uppehållstillstånd kan visserligen upphöra att gälla i förtid men endast om det finns grund för att återkalla tillståndet. En sådan återkallelseprocess kan också ta tid, beslutet kan överklagas och ett uppehållstillstånd upphör inte att gälla förrän beslutet om återkallelse har fått laga kraft. Nuvarande ordning inverkar

således negativt på förutsättningarna att bedriva ett effektivt verkställighetsarbete.

Dessutom noterar utskottet att ett uppehållstillstånd som är beviljat enligt dagens ordning ger möjlighet att resa fritt inom EU. Det gäller såväl en utlänning som enligt Säkerhetspolisen bör avlägsnas av skäl som rör Sveriges säkerhet som en utlänning som ska lämna landet för att han eller hon har begått brott. Det finns uppenbara ordnings- och säkerhetsaspekter som talar emot att tillåta sådana utläningar att röra sig fritt inom EU.

En utlänning som beviljas ett uppehållstillstånd på minst ett år får därutöver med dagens system ta del av alla de välfärdsförmåner som andra personer bosatta i Sverige har rätt till. Han eller hon har i ett sådant fall t.ex. rätt till full hälso- och sjukvård samt tandvård och omfattas i princip av rätten till bosättningsbaserade förmåner enligt socialförsäkringsbalken, exempelvis barnbidrag, assistansersättning, äldreomsorgsstöd och bostadsbidrag.

Utskottet kan också konstatera att en utlänning som är bosatt i landet även under vissa förutsättningar kan ha rätt att få ekonomiskt bistånd av socialnämnden för sin försörjning och för sina levnadskostnader i övrigt trots att vistelsen i Sverige endast är tänkt att vara tillfällig och inte syftar till etablering.

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd förenas även normalt med ett arbetstillstånd. En rätt att arbeta innebär att utlänningen i avvaktan på verkställighet kan stärka sin etablering i Sverige genom arbete.

Utskottet kan även konstatera att motsvarande möjlighet att skjuta upp verkställigheten av ett utvisningsbeslut redan finns för kvalificerade säkerhetsärenden som handläggs enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utläningar.

Utskottet noterar att kategorin hot mot allmän ordning eller säkerhet innefattar brottsliga gärningar och andra beteenden som anses vara så allvarliga att utlänningen inte bör få vistas i landet och bör avlägsnas. Om det finns ett hinder mot att avlägsna en utlänning som utgör ett hot mot allmän ordning eller säkerhet är det ur ordnings- och säkerhetssynpunkt viktigt att det också finns förutsättningar för en effektiv hantering av verkställigheten så snart hindret upphör.

När det gäller risken för t.ex. godtyckliga bedömningar av den föreslagna kategorin särskilda omständigheter hänförliga till utlännings levnadssätt anser utskottet att det är påkallat att det så långt som möjligt tydliggörs vad som ska kunna utgöra sådana särskilda omständigheter. Samtidigt är det viktigt att regelverket är flexibelt och hållbart över tid så att hänsyn kan tas till såväl omständigheterna i varje enskilt fall som utvecklingen i rättspraxis.

Som en generell utgångspunkt bör det inte vara tillräckligt med enstaka bagatellartade förseelser. Av de exempel som regeringen lämnar i propositionen framgår att det bl.a. kan vara tillräckligt att en utlänning har dömts för brott till en strängare påföljd än böter, utan att ha utvisats på grund av brott. Även lagföring av mindre allvarlig brottslighet som lett till böter, i vart fall om det rör sig om upprepade brott, utgör sådana särskilda omständigheter.

Misstanke om brott kan också innebära att det finns särskilda omständigheter som motiverar ett beslut om inhibition av verkställigheten. Även annan misshandelsamhet än brott kan utgöra särskilda omständigheter som motiverar ett beslut om inhibition av verkställigheten, t.ex. samröre med eller deltagande i kriminella nätverk eller våldsbejakande organisationer. Så kan också vara fallet om en utlänning har fått ett beslut om återkrav av förmåner eller ersättningar från det offentliga som felaktigt betalats ut till utlänningen på grund av att han eller hon medvetet har lämnat oriktiga uppgifter. Detsamma gäller om utlänningen visat regelmässig ovilja att betala sina skulder till det allmänna eller till enskilda. Vidare kan det finnas särskilda omständigheter som motiverar ett inhibitionsbeslut om utlänningen utgör en fara för andra eller betar sig på ett grovt störande sätt på grund av intag av alkohol, narkotika eller andra droger eller beroendeframkallande medel. Dessutom kan omständigheten att en utlänning försörjer sig på ett oärligt sätt utgöra en sådan särskild omständighet som motiverar ett inhibitionsbeslut. Även ett beslutat kontaktförbud kan motivera ett beslut om inhibition. Utskottet konstaterar att regeringen i propositionen lämnar ett flertal exempel på omständigheter hänförliga till utlänningens levnadssätt som kan motivera ett beslut om inhibition. Utskottet anser vidare i likhet med regeringen att vilka ytterligare omständigheter som skulle kunna anses utgöra särskilda omständigheter hänförliga till utlänningens levnadssätt för att ett beslut om inhibition av verkställigheten ska kunna meddelas närmare får utvecklas i rättstillämpningen med ledning av de exempel som lämnas i propositionen och den proportionalitetsbedömning som alltid ska göras.

Utskottet noterar att det enligt regeringens förslag finns ett utrymme för att besluta om ett tidsbegränsat uppehållstillstånd om det finns synnerliga skäl. Vid bedömningen av om det finns synnerliga skäl ska en helhetsbedömning göras och proportionalitetsprincipen beaktas. Det innebär att de skäl som talar för ett uppehållstillstånd ska vägas mot de omständigheter som talar mot ett tillstånd. Om ärendet direkt eller indirekt rör ett barn ska även hänsyn tas till barnkonventionen, och barnets bästa ska särskilt beaktas.

För att verkställande myndigheter ska kunna bedriva ett effektivt verkställighetsarbete med utlänningar som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten behöver myndigheterna ha kontroll över var utlänningarna befinner sig. Verkställande myndigheter bör därför enligt utskottets mening ges ytterligare verktyg som syftar till att öka kontrollen över och effektivisera verkställigheten. Det bör därför i vissa situationer vara möjligt att ålägga en utlänning som har meddelats inhibition av verkställigheten anmälningsskyldighet och områdesbegränsning.

När det gäller frågan om rättssäkerhet noterar utskottet att Migrationsverkets beslut i fråga om inhibition av verkställigheten samt anmälningsskyldighet och områdesbegränsning ska få överklagas. Därtill ska ett offentligt biträde förordnas för den som åtgärden avser i mål eller ärenden om inhibition och anmälningsskyldighet, om det inte måste antas att det saknas behov av biträde.

Vad gäller boende anser utskottet att det bör införas en ordning med ett reglerat boende som staten genom Migrationsverket ska ansvara för. Detta innebär att en utlänning som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten, och som inte är ett ensamkommande barn, ska tilldelas en boendeplats på ett av Migrationsverkets boenden. En utlänning ska som huvudregel bo enbart på det boende där han eller hon har tilldelats plats. Skyldigheten att bo enbart på tilldelad boendeplats ska även knytas till rätten till ekonomiskt bistånd. Utskottet vill dock som regeringen när det gäller boendets lämplighet framhålla att det är viktigt att boendet är tryggt. Hänsyn ska därför tas till frågor om skydd och säkerhet för de boende och Migrationsverket behöver i sin analys således beakta vilka som redan bor på det aktuella boendet, särskilt i förhållande till barn, hbtqi-personer, personer med funktionsnedsättning och personer som är utsatta eller riskerar att utsättas för våld, och säkerställa att det boende som tilldelas uppfyller kraven på trygghet och säkerhet.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att de inskränkningar i enskildas fri- och rättigheter som kan följa av förslagen om kontroll- och tvångsåtgärder, anmälningsskyldighet, områdesbegränsning samt boendekrav för bistånd är nödvändiga, proportionerliga och förenliga med skyddet för enskildas grundläggande fri- och rättigheter.

Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag. Därmed tillstyrker utskottet proposition 2025/26:145 och avstyrker motionerna 2025/26:3928 (V) yrkande 1 och 2025/26:3930 (MP) yrkande 1 om avslag på propositionen.

Översyn

Eftersom utskottet tillstyrker regeringens förslag om att införa en ny ordning där verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning skjuts upp i stället för att vissa utlänningar beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd avstyrks motionerna 2025/26:3928 (V) yrkande 3 och 2025/26:3930 (MP) yrkande 2 om att regeringen ska återkomma med ett nytt men mer begränsat förslag.

Vidare kan utskottet konstatera att regeringens förslag har föregåtts av en utredning vars lagförslag remitterats till berörda myndigheter och aktörer samt även till Lagrådet. Utskottet anser att det inte heller finns skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande om en översyn av regelverket för att säkerställa en harmonisering med övrig berörd lagstiftning. Därmed avstyrks också motionerna 2025/26:3928 (V) yrkande 2 och 2025/26:3930 (MP) yrkande 4.

Boendekrav

När det gäller det tidigare nämnda kravet på att utlänningen ska bo på en tilldelad boendeplats för att ha rätt till dagersättning och särskilt bidrag noterar utskottet att detta inte ska gälla för ensamkommande barn. Det ska inte heller gälla för en utlänning som med hänsyn till sina familjeförhållanden har

särskilda skäl att inte bo på en tilldelad boendeplats eller med hänsyn till sina personliga förhållanden i övrigt har synnerliga skäl att inte bo på en tilldelad boendeplats. Vidare ska Migrationsverket analysera konsekvenserna för ett barn som berörs av inhibitionsbeslutet och ta hänsyn till barnets rättigheter. Vid varje åtgärd som rör barn ska det i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa i enlighet med barnkonventionen. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2025/26:3930 (MP) yrkande 3 om en fördjupad och samlad konsekvensanalys av boendekravet.

Uppföljning

Regeringens förslag om t.ex. inhibition av verkställigheten, anmälnings-skyldighet och områdesbegränsning påverkar barn. Det kommer dock sannolikt att vara ovanligt att barn meddelas inhibition av verkställigheten och åläggs kontroll- och tvångsåtgärder. Som utskottet noterat ovan ska det vid en helhetsbedömning av om det finns synnerliga skäl för att bevilja ett tidsbegränsat uppehållstillstånd i stället för att besluta om inhibition i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa om utlännningen är ett barn eller om utlännningen har ett barn i Sverige i enlighet med 1 kap. 10 § UtlL. Synnerliga skäl skulle t.ex. kunna finnas om utlännningen är ett barn som lider av svår sjukdom. Hänsyn bör även tas till om utlännningen är en utsatt person som t.ex. ett ensamkommande barn. Utskottet förutsätter att regeringen noga följer tillämpningen av det nya systemet framför allt utifrån perspektivet om barnets bästa och barnkonventionen och ser inte skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande om en uppföljning. Därmed avstyrks motion 2025/26:3925 (C).

Reservationer

1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (V, MP)

av Tony Haddou (V) och Annika Hirvonen (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:3928 av Tony Haddou m.fl. (V) yrkande 1 och

2025/26:3930 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 1 och

avslår proposition 2025/26:145 punkterna 1–11.

Ställningstagande

Regeringens förslag innebär alltför betydande inskränkningar i enskildas mänskliga rättigheter. För en rättssäker, förutsebar och enhetlig tillämpning behövs tydligare vägledning om när bestämmelsen är avsedd att tillämpas. Inskränkningarna är inte tydligt föreskrivna i lag och öppnar därför för godtyckliga bedömningar som riskerar att drabba enskilda människor på ett oproportionerligt och rättsosäkert sätt. Behovet av en så vid reglering är inte heller tydligt motiverat. Regeringens förslag om att en utlänning ska kunna få verkställigheten inhiherad i stället för att få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd vid särskilda omständigheter hänförliga till utlänningens levnadssätt uppfyller inte kravet på förutsebarhet i lagstiftningen, vilket är en grundläggande princip i svensk rättsordning och en förutsättning för en rättsstat. Analysen av förslagets konsekvenser brister också i flera avseenden. Dessutom riskerar förslaget utgöra en oproportionerlig bestraffning för de utlänningar som dömts för mindre allvarlig brottslighet. Vidare är det oklart om förslaget leder till den effektivisering som påstås. Regeringens proposition bör därför avslås.

2. Översyn, punkt 2 (V, MP)

av Tony Haddou (V) och Annika Hirvonen (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:3928 av Tony Haddou m.fl. (V) yrkandena 2 och 3 samt
2025/26:3930 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkandena 2 och 4.

Ställningstagande

Det är rimligt att inhibition av verkställigheten ska kunna meddelas om utlänningen har utvisats på grund av grova brott eller om utlänningen utgör en säkerhetsrisk, men inte med de breda och vaga formuleringar som föreslås. Regeringens förslag är dessutom dåligt genomarbetat. Regeringen bör därför återkomma med ett nytt förslag där det tydligt framgår att endast utlänningar som har utvisats på grund av grova brott eller som bedöms utgöra en säkerhetsrisk ska kunna meddelas inhibition av verkställigheten.

Det är svårt att få en helhetsbild av alla de förestående förändringarna av det migrationsrättsliga systemet. Innan ytterligare begränsningar genomförs bör regeringen därför återkomma med en översyn av samtliga i närtid aktuella förslag på migrationsområdet i syfte att säkerställa en harmonisering med övrig berörd lagstiftning.

3. Boendekrav, punkt 3 (V, MP)

av Tony Haddou (V) och Annika Hirvonen (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3930 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 3.

Ställningstagande

En utlänning som fått ett beslut om inhibition ska enligt regeringens förslag som huvudregel vara skyldig att bo på ett av Migrationsverkets boenden, och detta boendevillkor kopplas dessutom till rätten till ekonomiskt bistånd. Eftersom människor kan komma att tvingas in i Migrationsverkets boendesystem under lång tid bör regeringen återkomma med en fördjupad och samlad konsekvensanalys av hur boendekravet påverkar människor i praktiken och hur det samverkar med andra föreslagna kontrollåtgärder.

4. Uppföljning, punkt 4 (C)

av Niels Paarup-Petersen (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3925 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C).

Ställningstagande

Regeringens förslag kan skapa ett mer effektivt återvändande och ökad kontroll. Det är dock viktigt att åtgärderna för att effektivisera verkställigheten är proportionerliga, inte minst när det kommer till barn. Det är inte tillräckligt att i förarbetena konstatera att barnets bästa ska beaktas i enskilda fall. Det måste säkerställas att barnets bästa beaktas i enskilda fall i praktiken och att lagstiftningen inte leder till att barns rättigheter systematiskt åsidosätts. Det bör därför genomföras en oberoende uppföljning av lagändringarna sett utifrån perspektivet om barnets bästa och barnkonventionen.

Särskilt yttrande

Regeringens lagförslag, punkt 1 (S)

Ida Karkiainen (S), Sanne Lennström (S), Åsa Eriksson (S), Ola Möller (S) och Inga-Lill Sjöblom (S) anför:

Vi står bakom regeringens förslag. Därför har vi valt att inte reservera oss. Vi vill dock peka på vikten av en noggrann uppföljning, eftersom förslagen kan bidra till ökad kriminalitet.

När det gäller boende anser vi att ensamman vuxna bör separeras från barn och att det är viktigt med kvalitet i utformningen av boendena vad gäller både boendemiljön och verksamheten som bedrivs där samt att rum och gemensamma ytor är anpassade efter de behov som finns av t.ex. tillgänglighetsanpassning.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:145 Inhibition av verkställigheten – en ny ordning för vissa utlännningar vid tillfälliga verkställighetshinder:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om bistånd till vissa utlännningar vid inhibition av verkställigheten.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2025:729) om ändring i skollagen (2010:800).
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.
11. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2025:400).

Följdmotionerna

2025/26:3925 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör göras en uppföljning av lagändringarna utifrån perspektivet om barnets bästa och barnkonventionen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3928 av Tony Haddou m.fl. (V):

1. Riksdagen avslår proposition 2025/26:145 Inhibition av verkställigheten – en ny ordning för vissa utlännningar vid tillfälliga verkställighetshinder.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med en översyn av förslagen på migrationsområdet i syfte att säkerställa en harmonisering med övrig berörd lagstiftning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med ett nytt förslag där det tydligt framgår att endast utlännningar som har utvisats på grund av grova brott eller som bedöms utgöra en säkerhetsrisk ska kunna meddelas inhibition av verkställigheten och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3930 av Annika Hirvonen m.fl. (MP):

1. Riksdagen avslår proposition 2025/26:145 Inhibition av verkställigheten – en ny ordning för vissa utlännningar vid tillfälliga verkställighetshinder.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast ska återkomma med en ny proposition där endast utlännningar som har utvisats på grund av grova brott eller som bedöms utgöra en säkerhetsrisk ska kunna meddelas inhibition av verkställighetshinder och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en fördjupad och samlad konsekvensanalys av boendekravet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av förslagen på migrationsområdet, för att säkerställa en samlad analys och harmonisering, och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om bistånd till vissa utlänningar vid inhibition av verkställigheten

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag gäller bistånd till utlänningar som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 16 e § första stycket eller 17 a § första stycket utlänningslagen (2005:716).

2 § Vid tillämpningen av denna lag gäller följande bestämmelser i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.

1. 2 § första stycket om Migrationsverkets ansvar,
2. 2 § andra stycket och 3 § andra och tredje styckena om ensamkommande barn,
3. 4–7 §§ om sysselsättning,
4. 15 § om betalning av skäligt belopp till Migrationsverket i vissa fall,
5. 20 § om rätt att föra talan,
6. 21 § om delgivning, och
7. 24 § om tystnadsplikt.

Registrering hos Migrationsverket

3 § Migrationsverket ska registrera en utlänning som avses i 1 §.

Rätt till bistånd

4 § Migrationsverket ansvarar för att bistånd lämnas enligt 5 och 6 §§.

5 § En utlänning som avses i 1 § och som inte är ett ensamkommande barn ska tilldelas en plats på ett av Migrationsverkets boenden.

Migrationsverket ska inför tilldelningen ge Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen tillfälle att lämna synpunkter på boendeplatsens lämplighet. Det gäller även vid byte av tilldelad plats.

6 § En utlänning som avses i 1 § och som saknar egna medel har rätt till bistånd för sin dagliga livsföring (dagersättning) och till särskilt bistånd för annat angeläget behov (särskilt bidrag), om de villkor som anges i 3, 7 och 8 §§ är uppfyllda. För ensamkommande barn gäller dock endast villkoret i 3 §.

7 § En utlänning har rätt till dagersättning och särskilt bidrag enligt 6 § endast under förutsättning att utlänningen bor enbart på det boende där han eller hon har tilldelats en plats enligt 5 §.

Första stycket gäller inte för en utlänning som

1. med hänsyn till sina familjeförhållanden har särskilda skäl att inte bo på en tilldelad boendeplats, eller
2. med hänsyn till sina personliga förhållanden i övrigt har synnerliga skäl att inte bo på en tilldelad boendeplats.

8 § En utlänning som inte bor på en tilldelad boendeplats enligt 5 § ska hålla Migrationsverket underrättat om sin bostadsadress.

En utlänning som har skäl att inte bo på tilldelad boendeplats enligt 7 § andra stycket men som inte håller Migrationsverket underrättat om sin bostadsadress saknar rätt till dagersättning och särskilt bidrag. Detsamma gäller om utlänningen inte senast inom en vecka från byte av bostad underrättar Migrationsverket om sin nya bostadsadress.

Andra stycket gäller inte om utlänningen visar att underlåtenheten är ursäktlig.

9 § Dagersättning enligt 6 § får sättas ned helt eller delvis för en utlänning som fyllt 18 år om han eller hon utan giltigt skäl vägrar medverka till en åtgärd som är nödvändig för att ett beslut om avvisning eller utvisning ska kunna verkställas när verkställighetshindret upphör.

Nedsättning som sker delvis får inte avse den del av ersättningen som är avsedd att täcka utgifter för utlänningens egen mathållning. Nedsättning får ske helt endast om fri kost ingår i en erbjuden plats på ett av Migrationsverkets boenden.

10 § En utlänning som håller sig undan så att ett beslut om avvisning eller utvisning inte kan verkställas när verkställighetshindret upphör har inte rätt till dagersättning eller särskilt bidrag.

Tvångsåtgärder

11 § Migrationsverket får undersöka det boendetrymme och de slutna förvaringsställen som en utlänning disponerar på ett av Migrationsverkets boenden, om det kan misstänkas att utlänningen inte bor enbart på boendet och undersökningen behövs för att kunna bedöma om utlänningen uppfyller villkoret för dagersättning och särskilt bidrag i 7 § första stycket.

Undersökningen ska genomföras i närvaro av ett vittne. All den hänsyn som omständigheterna medger ska iakttas.

12 § Om Migrationsverket begär det ska Polismyndigheten lämna den hjälp som behövs för att verkställa ett beslut enligt denna lag som innebär att en utlänning ska lämna sin plats på ett av Migrationsverkets boenden.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 eller 10 a § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller
2. det annars finns synnerliga skäl.

Överklagande av beslut

13 § Migrationsverkets beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Migrationsverkets beslut att anvisa en kommun att

ordna boendet för ensamkommande barn enligt 3 § andra stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. och om tilldelning av boendeplats enligt 5 § första stycket denna lag får dock inte överklagas.

Migrationsverkets beslut får överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets utlänningen vistades när beslutet fattades.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

14 § Beslut i fråga om bistånd enligt denna lag gäller omedelbart. Även beslut om att genomföra en undersökning enligt 11 § gäller omedelbart.

Rätt att meddela föreskrifter

15 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om grunder för beräkning av de belopp som avses i 2 § 4 och 6 § samt föreskrifter om i vilka fall särskilt bidrag får beviljas.

16 § Regeringen får meddela föreskrifter som avviker från denna lag, om Sverige är i krig eller krigsfara eller det råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utanför Sveriges gränser eller av att Sverige har varit i krig eller krigsfara.

Bestämmelser i andra lagar

17 § För en utlänning som avses i 1 § finns särskilda bestämmelser i

1. 5 kap. 3 § socialförsäkringsbalken,
2. 7 a § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade,
3. 4–6 §§ lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.,
4. 29 kap. 2 och 3 §§ skollagen (2010:800),
5. 3 § lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, och
6. 10 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400).

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2026.

2 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 §¹

Den som kommer till Sverige och kan antas komma att vistas här under längre tid än ett år ska anses vara bosatt här i landet. Detta gäller dock inte om synnerliga skäl talar mot det.

En utlänning som har ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) ska inte anses vara bosatt här. Detta gäller dock inte, om utlänningen har beviljats en flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 c § utlänningslagen eller ett resedokument enligt 4 kap. 4 § utlänningslagen.

En utlänning som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 16 e § första stycket eller 17 a § första stycket utlänningslagen ska inte anses vara bosatt här.

En i Sverige bosatt person som lämnar landet ska fortfarande anses vara bosatt här i landet om utlandsvistelsen kan antas vara längst ett år.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2026.

¹ Senaste lydelse 2024:694.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Härigenom föreskrivs att 7 a § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 a §¹

En utlänning som har ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) har inte rätt till insatser enligt denna lag.

En utlänning som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 16 e § första stycket eller 17 a § första stycket utlänningslagen har inte rätt till insatser enligt denna lag.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2026.
 2. De nya föreskrifterna gäller inte i fråga om insatser som har beslutats före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2024:695.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.

Härigenom föreskrivs att 1 a § lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §¹

Barn under 18 år som saknar uppehållstillstånd och som inte bor på ett asylboende omfattas inte av denna lag, om de bor hos en vårdnadshavare som har uppehållstillstånd.

Utlänningar som är medborgare i någon av Europeiska unionens medlemsstater omfattas av denna lag endast om det finns synnerliga skäl för det.

Utlänningar som avses i 1 § första stycket 1 som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd och vars rätt till bistånd enligt denna lag har upphört omfattas inte av lagen om de ansöker om ett fortsatt tillstånd på samma grund eller ansöker om ett nytt tillstånd med stöd av någon bestämmelse i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå och ansökan har kommit in till Migrationsverket innan det tidigare tillståndet har upphört att gälla.

En utlänning som vistas här med stöd av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 eller 15 b § utlänningslagen (2005:716) omfattas inte av denna lag. Detsamma gäller en utlänning för vilken en ansökan om ett sådant tillstånd är under prövning.

För en utlänning som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 16 e § första stycket eller 17 a § första stycket utlänningslagen gäller den här lagen endast i den utsträckning som framgår av 2 § lagen (2026:000) om bistånd till vissa utlänningar vid inhibition av verkställigheten.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2026.

¹ Senaste lydelse 2025:57.

5 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 12 § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

12 §

Bistånd enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. är skattefria.

Bistånd enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. *och lagen (2026:000) om bistånd till vissa utlänningar vid inhibition av verkställigheten* är skattefria.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2026.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

6 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716)

dels att 1 kap. 1 och 7 §§, 5 kap. 11, 18 och 20 §§, 9 kap. 5 §, 12 kap. 14 a, 16 b, 18 och 20 §§, 13 kap. 10 §, 14 kap. 11 §, 16 kap. 6 och 11 §§ och 18 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 9 a kap., elva nya paragrafer, 12 kap. 16 e–16 g §§ och 17 a–17 e §§, 14 kap. 4 d och 10 a §§ och 20 kap. 1 a §, och närmast före 14 kap. 10 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §¹

I denna lag finns föreskrifter om

- lagens innehåll, vissa definitioner och allmänna bestämmelser (1 kap.),
- villkor för att en utlänning ska få resa in i samt vistas och arbeta i Sverige (2 kap.),
- visering (3 kap.),
- uppehållsrätt (3 a kap.),
- uppehållsstatus, uppehållsrätt och bevis för gränsarbetare som kompletterar bestämmelserna i utträdesavtalet mellan Förenade kungariket och EU (3 b kap.),
- flyktingar och andra skyddsbehövande (4 kap.),
- uppehållstillstånd (5 kap.),
- ställning som varaktigt bosatt i Sverige (5 a kap.),
- uppehållstillstånd för forskning, studier inom högre utbildning, viss praktik, visst volontärarbete och au pair-arbete (5 b kap.),
- arbetstillstånd (6 kap.),
- EU-blåkort (6 a kap.),
- tillstånd för företagsintern förflyttning, ICT (6 b kap.),
- tillstånd för säsongarbete (6 c kap.),
- återkallelse av tillstånd (7 kap.),
- avvisning och utvisning (8 kap.),
- utvisning på grund av brott (8 a kap.),
- kontroll- och tvångsåtgärder (9 kap.),
 - *anmälningsskyldighet och områdesbegränsning för vissa utlännningar (9 a kap.),*
- förvar och uppsikt avseende utlännningar (10 kap.),
- hur en utlänning som hålls i förvar ska behandlas (11 kap.),
- verkställighet av beslut om avvisning och utvisning (12 kap.),

¹ Senaste lydelse 2020:939.

- handläggningen av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna m.m. (13 kap.),
- överklagande av förvaltningsmyndighets beslut (14 kap.),
- nöjdförklaring (15 kap.),
- migrationsdomstolar och Migrationsöverdomstolen (16 kap.),
- skyldighet att lämna uppgifter (17 kap.),
- offentligt biträde (18 kap.),
- kostnadsansvar (19 kap.),
- bestämmelser om straff m.m. (20 kap.),
- tillfälligt skydd (21 kap.),
- tribunalvittnen (22 kap.), och
- särskilda bemyndiganden (23 kap.).

7 §²

Säkerhetsärenden enligt denna lag är ärenden där Säkerhetspolisen av skäl som rör Sveriges säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet förordar

- att en utlänning ska avvisas eller utvisas,
- att en utlännings ansökan om uppehållstillstånd eller arbetstillstånd ska avslås eller att en utlännings uppehållstillstånd eller arbetstillstånd ska återkallas,
- att en utlänning inte ska beviljas statusförklaring eller att en utlännings statusförklaring ska återkallas,
- att en utlänning inte ska beviljas resedokument,
- att en utlänning inte ska beviljas främlingspass eller att en utlännings främlingspass ska återkallas, *eller*
- att en utlännings ansökan om ställning som varaktigt bosatt ska avslås eller att en utlännings ställning som varaktigt bosatt ska återkallas.

– att en utlänning inte ska beviljas främlingspass eller att en utlännings främlingspass ska återkallas,

– att en utlännings ansökan om ställning som varaktigt bosatt ska avslås eller att en utlännings ställning som varaktigt bosatt ska återkallas, *eller*

– att en utlänning som av allmän domstol har utvisats på grund av brott inte ska meddelas ett beslut om inhibition av verkställigheten eller beviljas ett uppehållstillstånd enligt 12 kap. 16 e § eller att ett beslut om inhibition av verkställigheten ska upphävas för en sådan utlänning enligt 12 kap. 17 d §.

Ett ärende hos Migrationsverket om huruvida ny prövning ska beviljas enligt 12 kap. 19 eller 19 b § är ett säkerhetsärende om beslutet om avvisning eller

Ett ärende hos Migrationsverket om huruvida ny prövning ska beviljas enligt 12 kap. 19 eller 19 b § är ett säkerhetsärende om beslutet om avvisning eller

² Senaste lydelse 2024:28.

utvisning har fattats i ett utvisning har fattats i ett säkerhetsärende.

Detsamma gäller ett ärende hos Migrationsverket om prövning enligt 12 kap. 17 a, 17 b, 17 c eller 17 d §, om beslutet om avvisning eller utvisning har fattats i ett säkerhetsärende.

5 kap.

11 §³

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas om det finns ett hinder, som inte är bestående, mot att ett avvisnings- eller utvisningsbeslut verkställs.

Uppehållstillstånd enligt första stycket får dock inte beviljas en utlänning som omfattas av bestämmelserna i 12 kap. 17 a §.

18 §⁴

En utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan.

Första stycket gäller dock inte om

1. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd här som flykting eller alternativt skyddsbehövande enligt 1 § eller kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 §,

2. utlänningen med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,

3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlänning med stöd av 3 eller 3 a §,

4. utlänningen kan beviljas eller har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,

5. utlänningen enligt 3 § första stycket 1–4, 3 a § första stycket 1–4 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där,

6. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd med stöd av 3 § första stycket 5,

7. utlänningen kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 d §,

8. följande villkor är uppfyllda:

a) utlänningen ansöker om förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, för arbete som har beviljats enligt 10 § i de fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket, eller för att bedriva näringsverksamhet enligt 10 a §,

b) utlänningen har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete som har beviljats enligt 10 § i de fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket och ansöker om ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för att bedriva

³ Senaste lydelse 2021:765.

⁴ Senaste lydelse 2025:225.

näringsverksamhet enligt 10 a § eller tvärtom inom giltighetstiden för det tidigare tillståndet och förutsättningarna för det tillståndet varit uppfyllda, eller

c) en ansökan avser ett uppehållstillstånd som familjemedlem till en utlänning som avses i a eller b, om ansökan ges in inom giltighetstiden för det tidigare tillståndet som familjemedlem och utlänningen beviljas uppehållstillstånd enligt de bestämmelser som anges där,

9. utlänningen har ett uppehållstillstånd enligt 10 § eller 5 b kap. 3 § och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning eller har ett uppehållstillstånd enligt 5 b kap. 1, 2, 4, 7 eller 8 §,

10. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd enligt 2 a eller 2 d §, eller

11. det annars finns synnerliga skäl.

Första stycket gäller inte heller om utlänningen har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlänningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

Första stycket gäller inte heller en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt 9 §, om ansökan avser ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete enligt 10 § i de fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket eller för att bedriva näringsverksamhet enligt 10 a § och ges in inom giltighetstiden för det tidigare tillståndet.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt ett beslut som har fått laga kraft gäller föreskrifterna i 20 § samt 12 kap. 16 b, 16 c och 18–20 §§.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt ett beslut som har fått laga kraft gäller föreskrifterna i 20 § samt 12 kap. 16 b, 16 c, 16 e, 16 g, 17 a, 17 c och 18–20 §§.

I 7 § lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå föreskrivs ytterligare undantag från första stycket under perioden 20 juli 2021–19 januari 2025.

20 §⁵

Beslut om uppehållstillstånd meddelas av Migrationsverket.

Migrationsverket får dock inte bevilja uppehållstillstånd för en utlänning som av allmän domstol har utvisats på grund av brott. Om Migrationsverket finner att en sådan utlänning bör beviljas uppehållstillstånd enligt 12 kap.

Migrationsverket får dock inte bevilja uppehållstillstånd för en utlänning som av allmän domstol har utvisats på grund av brott. Om Migrationsverket finner att en sådan utlänning bör beviljas uppehållstillstånd enligt 12 kap.

⁵ Senaste lydelse 2013:648.

16 b §, ska verket inte besluta i ärendet utan med ett eget yttrande lämna över detta till den migrationsdomstol till vilken verkets beslut om uppehållstillstånd hade kunnat överklagas.

16 b § *eller 16 e § andra stycket*, ska verket inte besluta i ärendet utan med ett eget yttrande lämna över detta till den migrationsdomstol till vilken verkets beslut om uppehållstillstånd hade kunnat överklagas.

Beslut om uppehållstillstånd får också meddelas av Regeringskansliet.

9 kap.

5 §

När ett beslut om avvisning eller utvisning *skall* verkställas, får den verkställande myndigheten ta hand om utlänningens pass eller andra identitetshandlingar till dess beslutet kan verkställas.

När ett beslut om avvisning eller utvisning *ska* verkställas, får den verkställande myndigheten ta hand om utlänningens pass eller andra identitetshandlingar till dess beslutet kan verkställas. *Det gäller även under den tid det finns ett beslut om inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 16 e § första stycket eller 17 a § första stycket.*

9 a kap. Anmälningsskyldighet och områdesbegränsning för vissa utlänningar

Förutsättningar för anmälningsskyldighet och områdesbegränsning

1 § En utlänning som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 16 e § första stycket eller 17 a § första stycket får åläggas en skyldighet att anmäla sig hos Migrationsverket eller Polismyndigheten (anmälningsskyldighet), om det finns en risk att han eller hon avviker eller på annat sätt hindrar verkställigheten.

Ett beslut om anmälningsskyldighet får förenas med ett förbud att lämna ett vistelseområde (områdesbegränsning). Områdesbegränsningen får inte avse ett mindre vistelseområde än en kommun.

Ett beslut om anmälningsskyldighet blir gällande när utlänningen har delgetts beslutet.

Innehållet i ett beslut

2 § I ett beslut om anmälningsskyldighet ska det anges när utlänningen ska anmäla sig hos Migrationsverket eller Polismyndigheten och var skyldigheten ska fullgöras.

Om beslutet innehåller en områdesbegränsning ska det även anges vilket vistelseområde som utlänningen förbjuds att lämna.

I beslutet ska också anges den påföljd som brott mot anmälningsskyldigheten eller områdesbegränsningen kan medföra enligt 20 kap. 1 a §.

Ny prövning

3 § Ett beslut om anmälningsskyldighet ska prövas på nytt enligt 1 § senast inom ett år från beslutet.

Om utlänningsen fortfarande ska vara ålagd anmälningsskyldighet ska ny prövning fortlöpande göras senast inom samma tid.

4 § Varje ny prövning av ett beslut om anmälningsskyldighet ska föregås av en muntlig förhandling, om det inte är uppenbart obehövt.

Muntlig förhandling ska genomföras av den myndighet som beslutar om åtgärden.

För den muntliga förhandlingen gäller 13 kap. 4–8 §§.

Upphävande och upphörande

5 § Ett beslut om anmälningsskyldighet ska omedelbart upphävas helt eller delvis, om det inte längre finns skäl för beslutet.

6 § Ett beslut om anmälningsskyldighet upphör att gälla om

1. det inte längre finns något beslut om inhibition av verkställigheten, eller

2. det inte prövas på nytt inom föreskriven tid.

Ändrade förhållanden

7 § Om det på grund av ändrade förhållanden finns skäl för det får ett beslut om anmälningsskyldighet ändras, utan att ny prövning enligt 3 § behöver ske, om ändringen innebär att

1. anmälningsskyldigheten ska fullgöras på annan tid eller plats,

2. antalet anmälningstillfällen ska minskas, eller

3. vistelseområdet ska utökas.

Tillfälliga lättnader

8 § Tillfälliga lättnader av villkoren i ett beslut om anmälningsskyldighet får beviljas på ansökan av utlänningsen, om det finns särskilda skäl. En ansökan ska vara skriftlig och innehålla skälen för ansökan.

Delgivning

9 § Beslut enligt 1 och 7 §§ ska delges utlänningsen. Delgivning får inte ske enligt 34–38 eller 47–51 §§ delgivningslagen (2010:1932).

Beslutande myndighet

10 § Beslut enligt detta kapitel meddelas av den myndighet som ansvarar för att verkställa det beslut om avvisning eller utvisning som har meddelats utlänningsen.

12 kap.**14 a §⁶**

Migrationsverket får lämna över ett avvísnings- eller utvisningsärende för verkställighet till Polismyndigheten, om den som ska avvisas eller utvisas håller sig undan och inte kan anträffas utan myndighetens medverkan eller om det kan antas att tvång kommer att behövas för att verkställa beslutet.

Migrationsverket får lämna över ett avvísnings- eller utvisningsärende för verkställighet till Polismyndigheten, om den som ska avvisas eller utvisas håller sig undan och inte kan anträffas utan myndighetens medverkan eller om det kan antas att tvång kommer att behövas för att verkställa beslutet. *Ett sådant överlämnande får ske även om det finns ett beslut om inhibition av verkställigheten enligt 17 a § första stycket, om Polismyndigheten samtycker till det.*

Polismyndigheten får återlämna ett ärende enligt första stycket, eller överlämna ett ärende enligt 14 § tredje stycket 3, till Migrationsverket om verket samtycker till det.

Ett ärende enligt 14 § tredje stycket 3 får dock inte överlämnas till Migrationsverket om utlänningen är eller har varit föremål för prövning i ett säkerhetsärende.

Polismyndigheten får överlämna ett ärende enligt 14 § tredje stycket 2 eller 3 till Säkerhetspolisen, om Säkerhetspolisen begär det och utlänningen är eller har varit föremål för prövning i ett säkerhetsärende.

16 b §⁷

I fråga om den som av allmän domstol har utvisats på grund av brott får en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen, efter Migrationsverkets ställningstagande i ärendet, bevilja uppehållstillstånd och arbetstillstånd om det

I fråga om den som av allmän domstol har utvisats på grund av brott får, *om det finns ett bestående hinder mot att beslutet om utvisning verkställs*, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen, efter Migrationsverkets ställningstagande i ärendet, bevilja uppehållstillstånd och arbetstillstånd. *Detta gäller om det*

1. finns hinder enligt 1, 2 eller 3 § mot att utvisningsbeslutet verkställs,
2. finns anledning att anta att det avsedda mottagarlandet inte kommer att vara villigt att ta emot utlänningen, eller
3. finns medicinska hinder,
4. annars finns synnerliga skäl.

⁶ Senaste lydelse 2024:28.

⁷ Senaste lydelse 2021:765.

Vid bedömningen enligt första stycket 4 ska följande särskilt beaktas:

Uppehållstillstånd och arbetstillstånd får också beviljas om det finns synnerliga skäl. Vid bedömningen av om det finns synnerliga skäl ska följande särskilt beaktas:

- brottslighetens art och omfattning,
- den tid som har förflutit sedan utvisningsbeslutet meddelades,
- utlännings skötsamhet och risken för fortsatt brottslighet, och
- utlännings hälsotillstånd och levnadsförhållanden i övrigt.

Om migrationsdomstolen eller Migrationsöverdomstolen finner att utlännings är flykting enligt 4 kap. 1 § eller alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § gäller även det som anges i 5 kap. 1 §. Om ett internationellt organ, som har behörighet att pröva klagomål från enskilda, funnit att en allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott i ett enskilt ärende strider mot ett svenskt konventionsåtagande gäller även det som anges i 5 kap. 4 §.

16 e §

I fråga om den som av allmän domstol har utvisats på grund av brott ska, om det finns ett hinder som inte är bestående mot att beslutet om utvisning verkställs, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen, efter Migrationsverkets ställningstagande i ärendet, besluta om inhibition av verkställigheten.

Om det finns synnerliga skäl får utlännings i stället beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd och arbetstillstånd. Uppehållstillståndet ska gälla i högst sex månader. Utvisningsbeslutet får inte verkställas medan ett uppehållstillstånd gäller.

16 f §

Ett beslut om inhibition av verkställigheten som har meddelats enligt 16 e § första stycket ska prövas på nytt av en migrationsdomstol enligt 16 e § inom ett år från beslutet.

Migrationsverket ska senast en månad innan den tidsfrist som anges i första stycket löper ut, med ett eget yttrande, överlämna ärendet till migrationsdomstolen för en ny prövning.

Så länge ett sådant beslut gäller ska en ny prövning av beslutet fortlöpande göras inom samma tid.

16 g §

Om en utlänning har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 16 e § andra stycket ska, när tillståndet löper ut, en ny prövning göras av en migrationsdomstol enligt 16 e §.

Migrationsverket ska senast en månad innan tillståndet löper ut, med ett eget yttrande, överlämna ärendet till migrationsdomstolen för en ny prövning.

17 a §

Om det finns ett hinder, som inte är bestående, mot att ett avvisnings- eller utvisningsbeslut verkställs ska Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen, besluta om inhibition av verkställigheten, om

1. utlänningen förekommer i ett säkerhetsärende enligt 1 kap. 7 §,

2. utlänningen är utesluten från att anses som flykting eller alternativt skyddsbehövande,

3. utlänningen har vägrats flyktingstatusförklaring,

4. utlänningen utgör ett hot mot allmän ordning eller säkerhet, eller

5. det i övrigt finns särskilda omständigheter hänförliga till utlänningens levnadssätt som motiverar det.

Om det finns synnerliga skäl får utlänningen i stället beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Uppehållstillståndet ska gälla i högst ett år.

17 b §

Migrationsverket ska pröva ett beslut om inhibition av verkställigheten som har meddelats enligt 17 a § första stycket på nytt enligt 17 a § inom ett år från det att beslutet om avvisning eller

utvisning fick laga kraft eller, om beslutet om inhibition av verkställigheten har meddelats vid en senare tidpunkt, inom ett år från den dag då beslutet om inhibition av verkställigheten meddelades.

Så länge ett beslut om inhibition av verkställigheten gäller, ska Migrationsverket förtlöpande pröva beslutet på nytt senast inom ett år från den dag då det senaste beslutet om inhibition av verkställigheten meddelades.

17 c §

Om en utlänning har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 17 a § andra stycket ska Migrationsverket, när tillståndet löper ut, göra en ny prövning enligt 17 a §.

17 d §

Migrationsverket ska omedelbart upphäva ett beslut om inhibition av verkställigheten som har meddelats enligt 16 e § första stycket eller 17 a § första stycket, om det inte längre finns skäl för beslutet.

Ett beslut enligt första stycket gäller omedelbart.

17 e §

Om någon annan myndighet än Migrationsverket är verkställande myndighet ska den myndigheten, så länge ett beslut om inhibition av verkställigheten som har meddelats enligt 16 e § första stycket eller 17 a § första stycket gäller, omedelbart underrätta Migrationsverket om det finns skäl att upphäva beslutet.

18 §⁸

Migrationsverket får bevilja uppehållstillstånd om det i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning som fått laga kraft kommer fram nya omständigheter som innebär att

⁸ Senaste lydelse 2021:765.

1. det finns ett hinder mot verkställighet enligt 1, 2 eller 3 §,
2. det finns anledning att anta att det avsedda mottagarlandet inte kommer att vara villigt att ta emot utlännigen, eller
3. det finns medicinska hinder eller någon annan särskild anledning att beslutet inte bör verkställas.

Barn får beviljas uppehållstillstånd enligt första stycket 3 även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att tillstånd ska beviljas vuxna personer.

Vid bedömningen enligt första stycket 3 av om det finns någon annan särskild anledning att ett beslut inte bör verkställas ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd på grund av stark anknytning enligt 5 kap. 3 § första stycket 1–4 eller 5 kap. 3 a § första stycket 1–4 eller andra stycket skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

Migrationsverket får också besluta om inhibition.

Första–fjärde styckena gäller inte för en utlännings som omfattas av bestämmelserna i 17 a §.

20 §⁹

Om det i ett ärende som avser en allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott kommer fram sådana skäl som anges i 16 b §, ska Migrationsverket inte fatta beslut i ärendet utan med ett eget yttrande lämna över detta till den migrationsdomstol till vilken verkets beslut i fråga om uppehållstillstånd hade kunnat överklagas. I ett sådant ärende får Migrationsverket besluta om inhibition.

Om det i ett ärende som avser en allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott kommer fram sådana skäl som anges i 16 b eller 16 e §, ska Migrationsverket inte fatta beslut i ärendet utan med ett eget yttrande lämna över detta till den migrationsdomstol till vilken verkets beslut i fråga om uppehållstillstånd hade kunnat överklagas. I ett sådant ärende får Migrationsverket besluta om inhibition.

13 kap.

10 §¹⁰

Ett beslut ska vara skriftligt och innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet om det avser

- uppehållsrätt,
- resedokument,
- uppehållstillstånd,
- arbetstillstånd,
- statusförklaring,
- ställning som varaktigt bosatt i Sverige,
- avvisning eller utvisning,
- återreseförbud,
- upphävande av allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott,

⁹ Senaste lydelse 2013:648.

¹⁰ Senaste lydelse 2025:793.

- förlängning eller upphävande av tidsfrist för frivillig avresa,
 - *inhibition av verkställigheten,*
 - *anmälningsskyldighet,*
- förvar eller uppsikt,
- kroppsvisitation, eller
- rumsvisitation.

Vid beslut i fråga om nationell visering får skälen som ligger till grund för beslutet utelämnas. En utlänning har dock alltid rätt till motivering av ett beslut i fråga om nationell visering, om beslutet går utlänningen emot och utlänningen är en familjemedlem till en EES-medborgare eller omfattas av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer, utan att vara EES-medborgare eller medborgare i Schweiz.

14 kap.

4 d §

Migrationsverkets beslut i fråga om inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 17 a § första stycket eller 17 d § får överklagas till en migrationsdomstol.

Anmälningsskyldighet

10 a §

Beslut av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Migrationsverket om anmälningsskyldighet enligt 9 a kap. 1 eller 7 § får överklagas till en migrationsdomstol. Detsamma gäller om en ansökan om tillfälliga lätnader enligt 9 a kap. 8 § helt eller delvis avslås.

Beslut enligt första stycket får överklagas särskilt och utan begränsning till viss tid.

11 §¹¹

Migrationsverkets beslut i ett säkerhetsärende får överklagas av Säkerhetspolisen i fråga om avvisning, utvisning, uppehållstillstånd, arbetstillstånd, statusförklaring, resedokument, främlingspass, ställning som varaktigt bosatt, förvar, uppsikt och upphävande av ett beslut om avvisning eller

Migrationsverkets beslut i ett säkerhetsärende får överklagas av Säkerhetspolisen i fråga om avvisning, utvisning, uppehållstillstånd, arbetstillstånd, statusförklaring, resedokument, främlingspass, ställning som varaktigt bosatt, *inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 17 a § första stycket eller*

¹¹ Senaste lydelse 2025:225.

utvisning med stöd av 12 kap. 16 § andra stycket.

17 d §, förvar, uppsikt och upphävande av ett beslut om avvisning eller utvisning med stöd av 12 kap. 16 § andra stycket.

16 kap.

6 §¹²

I ett mål om avvisning är Migrationsverket motpart till utlänningen. Detsamma gäller i ett mål om återreseförbud där beslut meddelats av Polismyndigheten i samband med ett beslut om avvisning.

När ett beslut i ett säkerhetsärende överklagas är såväl Migrationsverket som Säkerhetspolisen motparter till utlänningen vid handläggningen i migrationsdomstolen och i Migrationsöverdomstolen.

I ett mål om uppehållstillstånd för den som av allmän domstol har utvisats på grund av brott, eller om upphävande av ett sådant utvisningsbeslut, är Migrationsverket och, i fråga om ett säkerhetsärende, Säkerhetspolisen motparter till utlänningen vid handläggningen i migrationsdomstolen och i Migrationsöverdomstolen.

I ett mål om uppehållstillstånd för den som av allmän domstol har utvisats på grund av brott, eller om upphävande av ett sådant utvisningsbeslut, är Migrationsverket och, i fråga om ett säkerhetsärende, Säkerhetspolisen motparter till utlänningen vid handläggningen i migrationsdomstolen och i Migrationsöverdomstolen. *Detsamma gäller i ett mål i fråga om inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 16 e § första stycket.*

11 §¹³

Prövningstillstånd krävs vid överklagande av en migrationsdomstols beslut till Migrationsöverdomstolen.

Vid överklagande av en migrationsdomstols beslut enligt 9 § andra stycket krävs dock inte prövningstillstånd. Prövningstillstånd krävs inte heller vid överklagande av en migrationsdomstols beslut i fråga om statusförklaring eller uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § efter överlämnande enligt 4 kap. 6 § andra stycket eller 5 kap. 20 § andra stycket.

Vid överklagande av en migrationsdomstols beslut enligt 9 § andra stycket krävs dock inte prövningstillstånd. Prövningstillstånd krävs inte heller vid överklagande av en migrationsdomstols beslut i fråga om

1. statusförklaring eller uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § efter överlämnande enligt 4 kap. 6 § andra stycket eller 5 kap. 20 § andra stycket, eller

2. inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 16 e § första stycket.

¹² Senaste lydelse 2017:22.

¹³ Senaste lydelse 2021:765.

Prövningstillstånd krävs inte heller om migrationsdomstolen i ett överklagat mål upphäver ett beslut om inhibition av verkställigheten som har meddelats med stöd av 12 kap. 17 a § första stycket.

18 kap.

1 §¹⁴

Offentligt biträde ska förordnas för den som åtgärden avser, om det inte måste antas att behov av biträde saknas, i mål och ärenden om

1. avvisning, dock inte hos Polismyndigheten om inte utlännningen enligt 10 kap. 1 eller 2 § hållits i förvar sedan mer än tre dagar,

2. utvisning enligt 8 kap. 6 eller 10 § eller 11 § andra stycket,

3. verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning enligt denna lag, om beslut om inhibition meddelats av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen eller om ny prövning beviljats,

4. anmälningsskyldighet enligt 9 a kap.,

4. verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning enligt denna lag, dock endast när det gäller fråga om förvar enligt 10 kap. 1 eller 2 § och utlännningen hållits i förvar sedan mer än tre dagar, och

5. verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning enligt denna lag, dock endast när det gäller fråga om förvar enligt 10 kap. 1 eller 2 § och utlännningen hållits i förvar sedan mer än tre dagar, och

5. hemsändande enligt 23 kap. 2 §.

6. hemsändande enligt 23 kap. 2 §.

Offentligt biträde ska alltid förordnas i mål och ärenden enligt första stycket 1 och 2 för barn som har ansökt om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 §, om barnet saknar vårdnadshavare här i landet. Offentligt biträde ska också förordnas för ett barn som saknar vårdnadshavare här i landet om ny prövning har beviljats barnet.

Offentligt biträde ska alltid förordnas för barn som hålls i förvar enligt 10 kap. 2 §, om barnet saknar vårdnadshavare här i landet.

20 kap.

1 a §

Till fängelse i högst ett år eller, om brottet är ringa, till böter döms en utlännings bryter mot en anmälningsskyldighet eller en områdesbegränsning enligt 9 a kap.

I ringa fall ska åtal för brott enligt första stycket inte väckas

¹⁴ Senaste lydelse 2021:765.

*annat än om det är motiverat från
allmän synpunkt.*

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2026.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.

Härigenom föreskrivs att 4–6 §§ lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

Denna lag omfattar utlännningar som

1. har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige som flyktning enligt 4 kap. 1 § eller som alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § utlänningslagen (2005:716) eller motsvarande äldre bestämmelser och som inte är folkbokförda här i landet,

2. har ansökt om eller beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd med stöd av bestämmelserna i 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen och som inte är folkbokförda här i landet,

3. hålls i förvar enligt 10 kap. 1 eller 2 § utlänningslagen och som inte har placerats i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest, *eller*

4. vistas här med stöd av tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 eller 15 d § utlänningslagen.

3. hålls i förvar enligt 10 kap. 1 eller 2 § utlänningslagen och som inte har placerats i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest,

4. vistas här med stöd av tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 eller 15 d § utlänningslagen, *eller*

5. har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 16 e § första stycket eller 17 a § första stycket utlänningslagen.

Sådana utlännningar som avses i första stycket 1 eller 2 omfattas av lagen även om de har meddelats ett beslut om avvísning eller utvisning. Det gäller dock inte en utlännning som håller sig undan så att beslutet inte kan verkställas.

5 §²

En region ska erbjuda sådana utlännningar som avses i 4 § första stycket 1–3 och som inte har fyllt 18 år, vård i samma omfattning som erbjuds den som är bosatt inom regionen.

En region ska erbjuda sådana utlännningar som avses i 4 § första stycket 1–3 *och* 5 och som inte har fyllt 18 år, vård i samma omfattning som erbjuds den som är bosatt inom regionen.

Vård i den omfattning som avses i första stycket ska även erbjudas utlännningar som avses i 4 § första stycket 4.

¹ Senaste lydelse 2022:1007.

² Senaste lydelse 2019:930.

6 §³

En region ska erbjuda utlännningar som avses i 4 § första stycket 1–3 och som har fyllt 18 år, vård som inte kan anstå, mödrahälsovård, vård vid abort och preventivmedelsrådgivning.

En region ska erbjuda utlännningar som avses i 4 § första stycket 1–3 *och* 5 och som har fyllt 18 år, vård som inte kan anstå, mödrahälsovård, vård vid abort och preventivmedelsrådgivning.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2026.

³ Senaste lydelse 2019:930.

8 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs att 29 kap. 2 och 3 §§ skollagen (2010:800) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

29 kap.

2 §¹

Med bosatt i landet avses i denna lag den som ska vara folkbokförd här enligt folkbokföringslagen (1991:481).

Som bosatt i landet ska vid tillämpningen av denna lag anses även den som inte är folkbokförd här men som

1. omfattas av 1 § första stycket eller 1 a § första stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.,

2. vistas här med stöd av tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 § utlänningslagen (2005:716),

3. har rätt till utbildning eller annan verksamhet enligt denna lag till följd av EU-rätten, avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiz, å andra sidan, om fri rörlighet för personer,

4. är familjemedlem till en person som tillhör en främmande makt, beskickning eller lönad konsulat eller dess betjäning eller som avses i 4 § lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall och som inte omfattas av 3, eller

5. vistas här utan stöd av myndighetsbeslut eller författning.

4. är familjemedlem till en person som tillhör en främmande makt, beskickning eller lönad konsulat eller dess betjäning eller som avses i 4 § lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall och som inte omfattas av 3,

5. vistas här utan stöd av myndighetsbeslut eller författning, eller

6. har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 16 e § första stycket eller 17 a § första stycket utlänningslagen.

Har ett beslut om avvisning eller utvisning meddelats mot någon som avses i andra stycket 1 ska denne fortfarande anses vara bosatt i Sverige på den grunden till dess att han eller hon lämnar landet. Om den som avvisats eller utvisats håller sig undan så att beslutet inte kan verkställas ska personen dock anses som bosatt i Sverige på den grund som anges i andra stycket 5.

Begränsningar i rätten till utbildning för dem som avses i andra stycket följer av 3 §.

¹ Senaste lydelse 2017:582.

Första stycket gäller inte för en utlänning som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 16 e § första stycket eller 17 a § första stycket utlänningslagen. En sådan utlänning ska vid tillämpningen av lagen anses som bosatt i landet endast på den grund som anges i andra stycket 6.

3 §²

De personer som avses i 2 § andra stycket 1 och 2 har rätt till utbildning i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola endast om de har påbörjat utbildningen innan de fyllt 18 år. De har inte rätt till utbildning i kommunal vuxenutbildning.

De personer som avses i 2 § andra stycket 1, 2 och 6 har rätt till utbildning i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola endast om de har påbörjat utbildningen innan de fyllt 18 år. De har inte rätt till utbildning i kommunal vuxenutbildning.

De personer som avses i 2 § andra stycket 4 har endast rätt till utbildning i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, specialskola och sameskola.

De personer som avses i 2 § andra stycket 5 har endast rätt till utbildning i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola och, om de påbörjar utbildningen innan de fyllt 18 år, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2026.

2. Den äldre lydelsen av 29 kap. 3 § gäller för en utlänning som avses i 29 kap. 2 § andra stycket 6 som har påbörjat utbildning i gymnasieskola, anpassad gymnasieskola eller kommunal vuxenutbildning före ikraftträdandet.

² Senaste lydelse 2022:1315.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (2025:729) om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs att 29 kap. 3 § skollagen (2010:800) i stället för lydelsen enligt lagen (2025:729) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2025:729

Föreslagen lydelse

29 kap.

3 §

De personer som avses i 2 § andra stycket 1 *och* 2 har rätt till utbildning i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola endast om de har påbörjat utbildningen innan de fyllt 18 år. De har inte rätt till utbildning i kommunal vuxenutbildning.

De personer som avses i 2 § andra stycket 1, 2 *och* 6 har rätt till utbildning i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola endast om de har påbörjat utbildningen innan de fyllt 18 år. De har inte rätt till utbildning i kommunal vuxenutbildning.

De personer som avses i 2 § andra stycket 4 har endast rätt till utbildning i grundskola, anpassad grundskola, specialskola och sameskola.

De personer som avses i 2 § andra stycket 5 har endast rätt till utbildning i grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola och, om de påbörjar utbildningen innan de fyllt 18 år, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

10 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:584)
om ansvar för etableringsinsatser för vissa
nyanlända invandrare

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Lagen gäller även för nyanlända invandrare som har haft ett uppehållstillstånd som avses i 1 eller 2 § och som inom giltighetstiden för uppehållstillståndet ansökt om ett nytt eller fortsatt tillstånd som avses i 1 eller 2 §. Om ansökan avslås gäller lagen fram tills beslutet har fått laga kraft.

Första stycket gäller inte för en utlänning som har meddelats ett beslut om inhibition av verkställigheten enligt 12 kap. 16 e § första stycket eller 17 a § första stycket utlänningslagen (2005:716).

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2026.

11 Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2025:400)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

2 §

Den som omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. har inte rätt till sådana insatser enligt 11 kap. 1 § eller sådant ekonomiskt bistånd enligt 12 kap. 1 § som motsvarar förmåner enligt lagen om mottagande av asylsökande m.fl. Han eller hon har inte heller rätt till ekonomiskt bistånd för bostadskostnader.

*Den som omfattas av lagen
(2026:000) om bistånd till vissa
utlämningar vid inhibition av
verkställigheten har inte rätt till
ekonomiskt bistånd enligt 12 kap.
1 §.*

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2026.